

Region Örebro län
Arbets- och miljömedicin

Översiktlig hälsoriskbedömning av förorenad mark vid fotbollsplaner, Nora kommun

Region Örebro län

Arbets- och miljömedicin

Arbets- och miljömedicin

Arbets- och miljömedicin är ett samarbete mellan regionerna i Sörmland, Västmanland, Värmland och Örebro län. Vi finns vid Universitetssjukhuset Örebro men vårt uppdrag är att arbeta för en god hälsa i en bra miljö i alla fyra länen.

Rapport

Diarienummer: 26RS5884

Datum: 2026-06-03

Rapportansvariga: Ann-Christine Mannerling, Miljöhygieniker
Jonas Månsson, Specialistläkare

Besöksadress

Universitetssjukhuset Örebro
Södra Grev Rosengatan 18 B, Örebro
Entré F, vån 2, hiss F1

Postadress

Arbets- och miljömedicin
Universitetssjukhuset Örebro
701 85 Örebro

Telefon

019-602 24 69

Webbplats

www.regionorebrolan.se/amm

Citera oss gärna, men vänligen ange källan.

1 Bakgrund

Arbets- och miljömedicin kontaktades i maj 2026 av Nora kommun med önskemål om en översiktlig bedömning av hälsorisker kopplade till nuvarande användning av ett område som utgör en tidigare deponi. Deponin togs ur bruk och täcktes i början av 1970-talet och området används idag för idrottsändamål. Särskilt efterfrågas en bedömning av om vistelse på området, exempelvis vid spontanidrott eller organiserad barn- och ungdomsverksamhet under begränsade tidsperioder, kan medföra hälsorisker.

Bedömningen är översiktlig och baseras på befintligt underlag från tidigare undersökningar och sammanställningar [1, 2]. Den utgör inte en fullständig riskbedömning enligt Naturvårdsverkets metodik utan ska ses som ett preliminärt underlag i avvaktan på fortsatta undersökningar inom ramen för planerad MIFO fas 2. Syftet är att ge ett underlag för kommunens kommunikation om de hälsorisker som kan vara förknippade med nuvarande användning av området.

Vid bedömning av hälsorisker i förorenade markområden är det centralt att beakta att risk förutsätter exponering, det vill säga att ämnen tas upp i kroppen. Exponeringen påverkas av hur marken används, hur tillgänglig föroreningen är och hur länge människor vistas i området. De generella riktvärdena för känslig markanvändning (KM) baseras på antaganden om hög vistelsetid och direkt tillgänglighet till förorenad jord.

2 Resultat

Den marktekniska undersökningen visar att området där fotbollsplanerna är anlagda huvudsakligen utgörs av en tidigare tipp, där fyllnadsmassor och avfall förekommer både i ytliga och djupare jordlager [1]. I prover tagna i anslutning till fotbollsplanerna har ett flertal ämnen påträffats, däribland metaller, organiska ämnen inklusive PAH och BTEX samt PCB och klorerade lösningsmedel. Analysresultaten visar att halter av flera ämnen lokalt överskrider Naturvårdsverkets generella riktvärden för såväl känslig markanvändning (KM) som mindre känslig markanvändning (MKM) [3].

Fotbollsplanerna är anlagda ovanpå fyllnadsmaterialet och utgörs i huvudsak av gräsbevuxna ytor.

3 Diskussion

Att fotbollsplanerna i huvudsak är gräsbevuxna innebär att direkt kontakt med underliggande jordlager vid normal användning i regel är begränsad. Även om föroreningar förekommer i fyllnadsmassorna förutsätter en hälsorisk att människor exponeras för dem. Vid vistelse på fotbollsplanerna bedöms exponering främst kunna ske genom kontakt med jord i ytskiktet, exempelvis vid fall eller genom att jord överförs till mun via händer. Eftersom ytan i huvudsak är gräsbevuxen och vistelsetiden normalt är begränsad bedöms den möjliga exponeringen vara låg i förhållande till de antaganden som ligger till grund för de generella riktvärdena.

Sammantaget talar detta för att den potentiella exponeringen vid nuvarande användning är begränsad. Förutsättningarna kan dock förändras vid ändrad markanvändning, markingrepp eller om det skyddande ytskiktet påverkas, eftersom tillgängligheten till förorenad jord då kan öka.

Som en försiktighetsåtgärd rekommenderas handtvätt efter vistelse på fotbollsplanerna. Så länge områdets användning är oförändrad är det viktigt att planen underhålls så att dammbildning förhindras och att eventuella slitna eller blottlagda jordytor åtgärdas.

4 Slutsats

Vid nuvarande användning bedöms hälsorisken vid vistelse på fotbollsplanerna som låg.

Bedömningen förutsätter att nuvarande ytskikt bibehålls och att marken inte påverkas genom slitageskador, markingrepp eller ändrad markanvändning. Förekomsten av föroreningar i underliggande fyllnadsmassor motiverar därför fortsatt utredning enligt planerad MIFO fas 2.

5 Referenser

1. WSP Samhällsbyggnad. Resecentrum i Nora, ny bussgata. Geoteknisk utredning och översiktlig miljöteknisk markundersökning. Örebro, 2011.
2. Ensucon AB. Planprogram – Karlsäng och Ängarna, Nora kommun. Miljöteknik. 2023.
3. Naturvårdsverket. Riktvärden för förorenad mark: modellbeskrivning och vägledning. Stockholm, 2009.

Region Örebro län
Arbets- och miljömedicin

Arbets- och miljömedicin

Arbets- och miljömedicin är ett samarbete mellan regionerna i Sörmland, Västmanland, Värmland och Örebro län.

Vi finns vid Universitetssjukhuset Örebro men vårt uppdrag är att arbeta för en god hälsa i en bra miljö i alla fyra länen.

Vårt arbete rör sambandet mellan hälsa och ohälsa i relation till olika typer av exponeringar i arbetsmiljön, boendemiljön och den yttre miljön.

Besök vår webbplats för att läsa mer om oss. Där kan du även anmäla dig till vårt nyhetsbrev.

www.regionorebrolan.se/amm

Besöksadress

Universitetssjukhuset Örebro
Södra Grev Rosengatan 18 B, Örebro
Entré F, vån 2, hiss F1

Postadress

Arbets- och miljömedicin
Universitetssjukhuset Örebro
701 85 Örebro

Telefon

019-602 24 69

Ett samarbete mellan

REGION
SÖRMLAND

Region
Värmland

Region
Västmanland

Region
Örebro län